

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ – Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΓΡΑΠΤΗ ΩΡΙΑΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ (ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ: ΙΛΙΑΔΑ) Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Κείμενο: Ραψωδία Α, στίχοι: 122-188

Του αντείπεν ο φτερόποδος ισόθεος Πηλεΐδης:
«Ένδοξε Ατρείδη, περισσά φιλόπλουτε, τι λέγεις;
Οι μεγαλόφυχοι Αχαιοί πώς θα σου δώσουν δώρον;
Μη κάπου λάφυρα κοινά γνωρίζομε αφημένα; 125
Όσ' απ' τες χώρες πήραμε, εμοιρασθήκαν όλα
και να τα ξανακάμομε σωρό δεν είναι πρέπον·
αλλά συ τώρα στον θεόν απόλυσε την κόρη,
και τετραπλά θ' ανταμειφθείς, αν ποτέ δώσει ο Δίας
οι Αχαιοί να πάρομε την πυργωμένην Τροίαν». 130
Και προς αυτόν απάντησεν ο μέγας Αγαμέμνων:
«Αν και γενναίος, μη ζητείς με απάτην να με πάρεις,
θείε Πηλεΐδη, κι εύκολα δεν θα με κατατείσεις,
να έχεις συ το δώρο σου και εγώ να το στερούμαι·
θέλεις και με παρακινείς την κόρη ν' αποδώσω· 135
αλλ' αν δώρον ισότιμο της αρεσιάς μου λάβω
απ' τους γενναίους Αχαιούς, αρκεί, και αν δεν μου δώσουν,
θα έλθω με το χέρι μου να πάρω ή το δικό σου
το δώρον ή του Αϊάντος ή κείνο του Οδυσσέως·
κι εις όποιον έλθω, την χολήν, θαρρώ, θα του κινήσω· 140
αλλ' όλ' αυτά μετέπειτα μαζί θα τα σκεφθούμε.
Τώρα στην θειαν θάλασσαν μαύρο ας συρθεί καράβι
με κουπηλάτες διαλεκτούς, και ας θέσομ' εκατόμβην
μέσα και ας ανεβάσομε την κόρην Χρυσήδα,
και αρχηγός του να είν' εκεί των βουληφόρων ένας, 145
ο Αίας, ο Ιδομενεύς ή ο θεΐος Οδυσσέας,
ή συ Πηλεΐδη, των ανδρών ω τρομερέ και μόνε,
με τες ευχές σου τον θεόν να μας εξιλεώσεις».
Άγρια τον εκοΐταξε και απάντησε ο Πηλεΐδης:
«Ωιμένα πανουργότατε, μ' αναΐδειαν ενδυμένη, 150
και ποιος από τους Αχαιούς θα δράμει, αν τον ζητήσεις,
είτε εις ταξίδι πρόθυμος, είτε εις πολέμου αγώνα;
Εγώ δεν ήλθα εξ αφορμής των λογχοφόρων Τρώων
να πολεμήσ', ότι ποσώς εκείνοι δεν μου πταΐουν·
τα βόδια μήτε τ' άλογα δεν βγήκαν να μου πάρουν 155
μήτε στην μεγαλόσβολην, την ανδροθρέπτραν Φθίαν
ποτέ μου εβλάψαν τους καρπούς, ότ' είναι ανάμεσόν μας
όρη κατάσκια πολλά και πέλαγ' αγριωμένα·
αλλά για τον Μενέλαο και, αναΐσχυντε, για σένα
ήλθομεν όλοι εκδίκησιν να πάρομε των Τρώων, 160
και συ, ω σκυλοπρόσωπε, λησιμονημένα τα 'χεις.

Και τώρ' αυτό το δώρο μου να πάρεις φοβερίζεις
που 'ναι αμοιβή των κόπων μου κι οι Αχαιοί μου εδώσαν·
κι ίσια με σε δεν έχω εγώ δώρο καλό ποτέ μου,
όταν καλά τειχόκαστρα πατούμε της Τρωάδος· 165
αλλά το βάρος του σφοδρού πολέμου πρώτος έχω
εγώ και αν τύχει μοιρασιός, τρανό συ παίρνεις δώρο,
κι εγώ με δώρο μικροστό και αγαπητό γυρίζω
στες πρύμνες από τον σκληρόν αγώνα του πολέμου·
στην Φθίαν τώρ' αναχωρώ· καλύτερα να γύρω 170
στον τόπον μου με τα κυρτά καράβια, και δεν θέλω
εδώ να μείνω ατίμητος τα πλούτη να σου αυξήσω».
Και προς αυτόν απάντησεν ο μέγας Αγαμέμνων:
«Φύγε, αν το θέλεις, φύγ' ευθύς· και χάριν μου να μένεις,
εγώ δεν σε παρακαλώ· κοντά μου υπάρχουν και άλλοι 175
να με δοξάσουν, κι έξοχα ο πάνσοφος Κρονίδης·
και απ' τους διοθρέπτους βασιλείς συ είσαι ο μισητός μου·
ότι την έριδα διψάς, τες μάχες, τους πολέμους·
και αν είσαι τόσο δυνατός, είναι θεού το δώρον·
σπίτι σου με τα πλοία σου και τους συντρόφους σου άμει, 180
των Μυρμιδόνων δέσποζε· κι εγώ δε σε λογιάζω
και στην χολήν σου αδιαφορώ· κι ιδού τι σου κηρύττω:
Καθώς εμένα μου αφαιρεί την Χρυσήδα ο Φοΐβος
— κι εκείνην με συντρόφους μου και με δικά μου πλοία
θα στείλω — και το δώρον σου την κόρην του Βρισέως, 185
εις την σκιηήν σου θα 'λθω, εγώ να πάρω, για να μάθεις,
πόσο σου είμαι ανώτερος εγώ και να τρομάζει
και άλλος μ' εμέ να συγκριθεί και όμοιος να γίνει εμπρός μου».

Ερωτήσεις

1. Γιατί σύμφωνα με τον Αχιλλέα δεν γίνεται να πάρει ο Αγαμέμνονας νέο πολεμικό λάφυρο; (3 Μονάδες)

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ – Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

2. Για ποιους λόγους ο Αχιλλέας θεωρεί ότι του έχει συμπεριφερθεί ο Αγαμέμνωνας με αχαριστία και αγνωμοσύνη; (3 Μονάδες)

3. Πώς αντιδρά ο Αγαμέμνωνας στην απόφαση του Αχιλλέα να αποχωρήσει από τον πόλεμο και τι του ανακοινώνει; (3 Μονάδες)

4. Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τις κατάλληλες λέξεις. (3 Μονάδες)

- Η Φθία είναι η _____ του Αχιλλέα .
- Ο στρατός του Αχιλλέα είναι οι _____ .
- Ο Αγαμέμνωνας αρχικά σκεφτόταν να αφαιρέσει το πολεμικό λάφυρο από τον Αίαντα, ή από τον _____ ή από τον _____ .
- Ο Αγαμέμνωνας θα ικανοποιηθεί μόνο αν του δώσουν ένα λάφυρο ισάξιο με την _____ .
- Κατά τον Αγαμέμωνα ο Αχιλλέας έχει πάρει την πολεμική του ικανότητα από τους _____ .

5. Να σημειώσετε αν είναι σωστές (Σ) ή λανθασμένες (Λ) οι παρακάτω προτάσεις. (2 Μονάδες)

- Ο Αγαμέμνωνας θα επιστρέψει την Χρυσίδα στον πατέρα της με δικούς του συντρόφους και δικό του καράβι.
- Ο Αχιλλέας είχε δώσει όρκο να προστατεύει την Ωραία Ελένη.
- Ο λόγος που συμμετείχε ο Αχιλλέας στον τρωικό πόλεμο ήταν η αντιπαλότητα και η έχθρα που είχε με τους Τρώες.
- Ο Αγαμέμνωνας θεωρεί ότι έχει την υποστήριξη του Δία.

6. Να βάλετε τα παρακάτω επίθετα στη σωστή στήλη, ώστε να χαρακτηρίσετε τον Αγαμέμωνα και τον Αχιλλέα. (2 Μονάδες)

πλεονέκτης, δίκαιος, αχάριστος, αλαζόνας, τολμηρός, ειλικρινής, εγωιστής, φιλότιμος

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝΑΣ	ΑΧΙΛΛΕΑΣ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΑ – Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

7. Να αντιστοιχίσετε τα τυπικά επίθετα της στήλης Α΄ με τα σωστά πρόσωπα της στήλης Β΄. (2 Μονάδες)

	Α΄
1	φτερόποδος
2	λογχοφόροι
3	μέγας
4	μεγαλόψυχοι
5	θείος

	Β΄
Α	Αχαιοί
Β	Αγαμέμνων
Γ	Πηλείδης
Δ	Οδυσσέας
Ε	Τρώες

1	2	3	4	5

8. Να εξηγήσετε τι σημαίνουν οι παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου, γράφοντας μία συνώνυμη. (2 Μονάδες)

«...αλλά συ τώρα στον θεόν απόλυσε την κόρην»: _____

«...όταν καλά τειχόκαστρα πατούμε της Τρωάδος...»: _____

«...ότι την έριδα διψάς, τες μάχες, τους πολέμους»: _____

«...στην χολήν σου αδιαφορώ»: _____